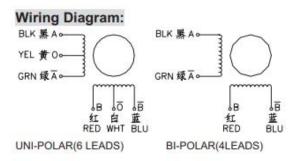
דוייח מעבדה

מעבדה 2 – בקר מנוע צעד

1. סקירה על מנוע צעד

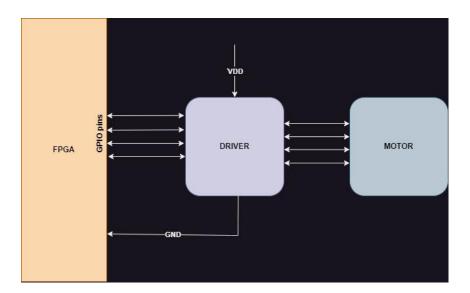
מנוע צעד הוא סוג של מנוע המופעל על ידי מתח DC. ההזזה של המנוע מתקיימת על ידי הפעלת מתח על הסלילים אשר מזיזים את המנוע בצעדים קבועים. הסלילים מקבלים מתח וכתוצאה מכך נוצר שדה מגנטי אשר מזיז את ציר המנוע בצעד. על ידי הפעלת מתח על הסלילים השונים בסדר מסוים ניתן להזיז את המנוע בסיבובים שלמים בהתאם לפרמטרים (מהירות המנוע, כיוון התנועה, גודל הצעד וכדומה).

אנחנו עובדים עם מנוע bipolar, שמורכב משני סלילים הפועלים יחד כדי לסובב את ציר המנוע. קיים גם מנוע bipolar אנחנו שמורכב מ4 סלילים.

100 ו-400 בחתאם מכוע זו ב-1.8° בצעד מלא וב-200 בחצי צעד. לכן להשלמת סיבוב מלא נדרשים בהתאם 200 ו-400 בעדים. הסלילים מופעלים על ידי הספקת סדרות הבאות:

- 1000, 0010, 0100, 0001 : צעד מלא עם כיוון השעון
- 0001, 0100, 0010, 1000 : צעד מלא נגד כיוון השעון
- 1000, 1010, 0010, 0110, 0100, 0101, 0001, 1001 : חצי צעד עם כיוון השעון
- 1001, 0001, 0101, 0100, 0110, 0010, 1010, 1000 : חצי צעד נגד כיוון השעון

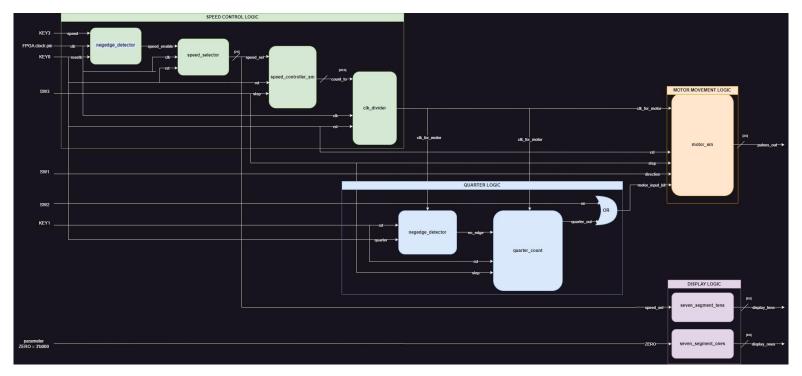
בצעד מלא הסלילים מופעלים אחד-אחד, לעומת זאת עבור צעד חלקי מפעילים סליל ראשון, אז מפעילים את השני בלי לכבות את הראשון ולבסוף מפסיקים הספקת מתח על הראשון ומפעילים רק על השני. אופן פעולה של חצי צעד מאפשר תנועה יותר חלקה. <u>חיבור המנוע לכרטיס :</u> בחיבור ל-FPGA השתמשנו בדרייבר חיצוני על מנת לספק את המתח הדרוש. להלן מוצגת דיאגרמת החיבור :

2. דיאגרמת הבלוקים של המעגל

להלן מוצגת דיאגרמת הבלוקים של המעגל. בה ניתן לראות את החלוקה לאזורים לוגיים:

- 1. לוגיקה של שינוי מהירויות
 - 2. לוגיקה של רבע סיבוב
- 7-segment מהירות למסך
- 4. מכונת מצבים האחראית על הזזת המנוע

המימוש שבחרנו מאפשר מודולריות גבוהה של המערכת, כלומר ניתן בקלות להוריד/להוסיף פעולה כלשהי למנוע בלי לפגוע בשאר המערכת.

3. הסבר של המימוש + סימולציות

כעת נעבור על כל המודולים ונראה מהי הפעולה של כל אחד מהם.

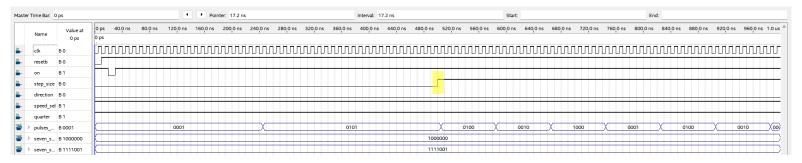
<u>st</u>ep_motor_top

```
aboule step_motor_top(clk, resetb, direction, speed_sel, on, quarter, step_size, seven_seg_o, seven_seg_t, pulses_out);

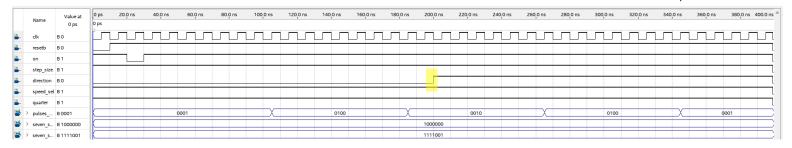
// Did declaration
// Public Wire resetb;
// Imput wire resetb;
// Imput wire direction;
// Imput wire direction;
// Imput wire speed_sel;
// Imput wire quarter;
// Imput wire quarter;
// Imput wire output wire [6:0] seven_seg_o;
// for 7 seg
// for 8 seven_seg_o;
// for 9 seg
// for
```

זהו מודול ה-top בו מתקיימות הקריאות למודולים אחרים עם הכניסות המתאימות. הלוגיקה היחידה שנמצאת במודול (שורה 48) היא בחירה בין סיגנל מהמתג on ובין quarter_out – ביט המוצא של מודול של רבע סיבוב. על ידי שער OR אנו קובעים איזה סיגנל יהיה ה-enable של מכונת המצבים של המנוע. להלן סימולצית גלים של המודול:

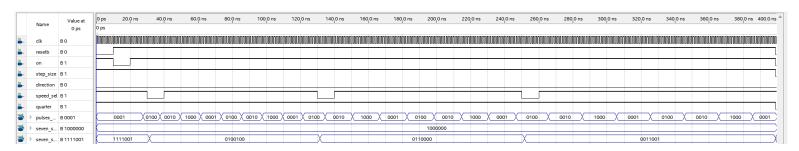
half step-טינוי גודל הצעד – התדירות של שינוי המצבים גדלה פי $\, 2$ – כפי שציפינו מ $\, -$ 1.

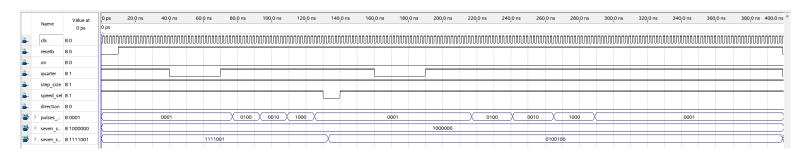
2. שינוי כיוון התנועה – בשינוי כיוון התנועה המנוע נשאר במצב הנוכחי הנדרש ובמצב הבא עובר למצב של הכיוון החפוך.

3. שינוי המהירות – ניתן לראות שינוי בהחלפת המהירות

4. רבע סיבוב – ניתן לראות שסופרים עד 4 מצבים (הערך לבדיקה – בפועל סופרים ל-100/200) ואז נשארים במצב האחרון

speed control logic בלוק

<u>הסבר אופן הפעולה : ב</u>רגע של לחיצה על כפתור המהירות (KEY3), negedge_detector מוציא ביט באורך מחזור שעון אחד אשר פועל בתור enable ל-speed selector. הוא מוציא את המהירות המתאימה למצב. המהירות speed_controller_sm שמוציא את כמות מחזורי שעון שצריך לספור בהתאם למהירות. ה-clock_divider מקבל את המספר הזה ומוציא את השעון החדש המחולק בהתאם לכמה שצריך לספור.

נסתכל כעת על כל אחד מהמודולים ונראה סימולציות.

negedge detector

המודול אחראי על זיהוי ה-negedge של לחיצה על כפתור שינוי המהירות. מכיוון שהלחיצה היא הרבה יותר ארוכה ממחזור השעון של הFPGA, רצינו לזהות את תחילת הלחיצה ולאחר מכן לשלוח פולס לאורך מחזור שעון אחד אשר ייקבע לדרגה הבאה שהתרחשה הלחיצה.

הסימולציה: ניתן לראות שבירידת סיגנל מתקבל פולס של מחזור שעון אחד

speed_selector

```
□ module speed_selector(
  2 3
                   // IO declaration
input wire clk,
  4
                    input wire rst,
                   input wire en,
output wire [2:0] speed_out);
  5
6
7
8
9
             // inner regs
reg [2:0] cs;
reg [2:0] ns;
reg flag;
// parameters: states that are passed to motor
             parameter state10 = 3'b001;
parameter state20 = 3'b010;
parameter state30 = 3'b011;
             parameter state40 = 3'b100;
parameter state50 = 3'b101;
parameter state60 = 3'b110;
          // update current state to the next state logic always @(posedge clk or negedge rst)
                         (~rst)
begin
          ļ
                              cs <= state10;
flag <= 1'b0;
                   end
else if (en)
begin
          <= ns;
                                    (-- is,
((cs == state10) | (cs == state60))
flag <= (~flag); // change the flag when at 10/60 rpm to go to the opposite side</pre>
          end
                         end
                / state machine
             always @(*)
begin
                         case (cs)
                              state10: ns = state20;

state20: ns = (flag) ? state30 : state10;

state30: ns = (flag) ? state40 : state20;

state40: ns = (flag) ? state50 : state30;

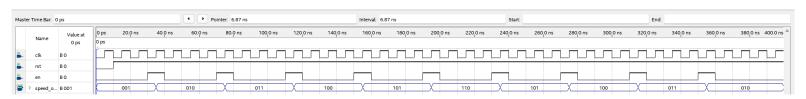
state50: ns = (flag) ? state60 : state40;

state60: ns = state50;

default: ns = state10;
                               default: ns = state10;
                         endcase
                   end
             assign speed_out = cs;
             endmodule
```

המודול כולל את מכונת המצבים האחראית על החלפת מהירויות. הוא מקבל פולס של מחזור שעון אחד מהמודול הקודם, ובהתאם מחליף את המצב שלו. ישנם 6 מצבים בהתאם למהירויות. כשאר מגיעים למצב של 10/60 rpm, הקודם, ובהתאם מחליפים את משתנה ה-flag=1 וחוזרים חזרה בהתאם לתנאי בכל מצב (flag=1 – קדימה, אחרת אחורה).

הסימולציה: ניתן לראות שמגיעים ממהירות 10 ל-60 וחוזרים אחורה


```
input wire rst,
input wire step,
input wire [2:0] s
output reg [20:0]
                                                                        speed_sel
count_to
// all the values must be st4 but in reality we got the right speed values by dividing by 4
                 // REAL VALUES
//parameter full_lorpm =21'd375000; //
/parameter full_20rpm =21'd187500; //
/parameter full_30rpm =21'd125000; //
/parameter full_30rpm =21'd25000; //
/parameter full_50rpm =21'd75000; //
/parameter full_60rpm =21'd62500; //
/parameter half_10rpm =21'd187500; //
/parameter half_20rpm =21'd3750; //
/parameter half_30rpm =21'd62500; //
/parameter half_40rpm =21'd6750; //
/parameter half_50rpm =21'd37500; //
/parameter half_60rpm =21'd37500; //
/parameter half_60rpm =21'd31250; //
                                                                                                                             500000
                                                                                                                             375000
300000
250000
750000
                                                                                                                            250000
                // VALUES FOR WAVEFORM TEST parameter full_lorpm =21'd1; parameter full_20rpm =21'd2; parameter full_30rpm =21'd3; parameter full_40rpm =21'd4; parameter full_50rpm =21'd6; parameter half_lorpm =21'd6; parameter half_20rpm =21'd6; parameter half_30rpm =21'd6; parameter half_30rpm =21'd9; parameter half_50rpm =21'd10; parameter half_50rpm =21'd10; parameter half_50rpm =21'd11; parameter half_50rpm =21'd12;
            // logic
always @(*)
⊟begin
                                        if (~rst)
    count_to <= full_10rpm;
if ((speed_sel == 3'b001) && (step))
    count_to <= full_10rpm;</pre>
                                       else if ((speed_sel == 3'b001) && (~step))
  count_to <= half_10rpm;</pre>
                                       else if ((speed_sel == 3'b010) && (step))
  count_to <= full_20rpm;</pre>
                                       else if ((speed_sel == 3'b010) && (~step))
  count_to <= half_20rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'b011) && (step))
  count_to <= full_30rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'b011) && (~step))
  count_to <= half_30rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'b100) && (step))
  count_to <= full_40rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'bloo) && (~step))
  count_to <= half_40rpm;</pre>
                                       else if ((speed_sel == 3'b101) && (step))
  count_to <= full_50rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'b101) && (~step))
  count_to <= half_50rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'b110) && (step))
  count_to <= full_60rpm;</pre>
                                        else if ((speed_sel == 3'b110) && (~step))
  count_to <= half_60rpm;</pre>
                                        else
count_to <= full_10rpm;
                end
                 endmodule
```

המודול מקבל את ערך המהירות מהמודול הקודם (3 ביט) ובהתאם לגודל הזה וגודל הצעד (input step) מוציא את מספר עד עליו נצטרך לספור. המספר הזה מתקבל אחייכ במחלק השעון (ראה עמוד הבא).

<u>הערה :</u> חישבנו את המספרים האמיתיים לפי פרמטרי המנוע, אך בהצבה של המספרים האלה לא קיבלנו את המהירות הרצויה (מדדנו בפועל את כמות הסיבובים לדקה שהמנוע עושה). לכן חילקנו את כל אחד מהמספרים ב-4, שזה נותן בדיוק את המהירויות הרצויות.

הערה: חישבנו את הערך שעליו צריך לספור לפי הנוסחה הבאה:

$$count = \frac{clock \ of \ FPGA}{\frac{turns}{sec} * (\frac{360}{1.8} \ for \ full \ step \ OR \ \frac{360}{0.9} \ for \ half \ step)}$$

הסימולציה: ניתן לראות ש-count_to משתנה בהתאם לפרמטרי הכניסה

Master	Time Bar	0 ps	Pointer: 88.16 ns						Interval: 88.16 ns				Start: 0 ps				End: 0 ps					
	Name	Value at 0 ps	0 ps 0 ps	20.0 ns	40.0 ns	60.0 ns	80.0 ns	100,0 ns	120 _, 0 ns	140,0 ns	160 _, 0 ns	180 _. 0 ns	200,0 ns	220 _. 0 ns	240.0 ns	260 _. 0 ns	280 _. 0 ns	300,0 ns	320 _. 0 ns	340,0 ns	360,0 ns	380,0 ns 400.0 ns
in_	rst	В 0	الطا																			
-	speed_	sel B 001		001	=	010	X_	011	\square X \square	100	=	101	X	110	=	101	=	100	\square X \square	011	\equiv X \equiv	010
in_	step	B 0																				
**	> count_	to U7		7	X	8	2	3 X !	X	10	11	5	X	6	X	i 1	1_X_	10	X	9		8

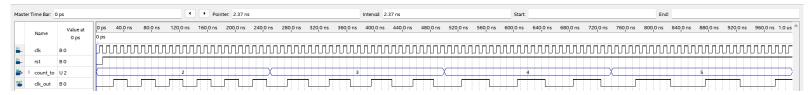
(values for test בתור בשינויים שינינו את הערכים (בקוד זה מופיע בתור בשינויים שינינו את הערכים:

clock divider

```
module clk_divider(clk, rst, count_to, clk_out);
 2345678
       // IO declaration 
input wire clk;
       input wire rst;
       input wire [20:0] count_to;
       output reg clk_out;
 9
       // inner reg
10
       reg [20:0] count;
11
12
       // clock divider logic - create clock with half period of count_to
13
       always @(posedge clk or negedge rst)
14
          begin
                 (~rst) begin
15
     16
17
                    count <= 21'b0;
                    clk_out = 0;
18
              end else if (count >= count_to - 1'b1) begin
19
                 count <= 21'b0;
20
                 clk\_out = (\sim clk\_out); // change the clock
21
              end else begin
22
23
                 count <= count + 21'b1;
24
          end
25
       endmodule
26
```

זהו המודול של מחלק שעון. הוא מקבל את המספר עד עליו צריך לספור (count_to) ובהתאם למהירות שהתקבלה מייצר את השעון המחולק אשר ישמש במכונת המצבים של המנוע. המודול בנוי כמו counter רגיל שראינו בקורס, רק אם הבדל אחד של החלפת ערך במקום הוצאת אותו חוצה (שורה 20). השינוי הזה גורם לכך שהמוצא של מודול לא יראה כמו רצף פולסים אלא שיהיה שעון עם מחזור שעון ארוך מהזה של FPGA.

הסימולציה: ניתן לראות כי בהתאם לכניסה מחזור השעון המחולק משתנה כנדרש

בלוק quarter logic

<u>הסבר אופן הפעולה :</u>ברגע של לחיצה על כפתור רבע סיבוב (KEY1), negedge_detector מוציא ביט באורך מחזור שעון שבריך לספור פחזורי שעון שצריך לספור פחזורי שעון שצריך לספור פחזורי שעון שצריך לספור ל-quarter_count ל-2 פחזורי שעון שצריך לספור (50 לצעד מלא, 100 לחצי צעד) ואז מוציא 0 לוגי.

נסתכל כעת על כל אחד מהמודולים ונראה סימולציות.

negedge_detector

הראנו מקודם את אופן הפעולה של המודול ואת הסימולציה

quarter_count

```
dule quarter_count(
// IO declaration
input wire clk,
input wire rst,
input wire step,
input wire en_edge,
                                              //clk_for_motor
                output reg quarter_out);
                // parameters: according to step size
parameter HS COUNT = 8'd200;
                parameter HS_COUNT = 8'd200;
parameter FS_COUNT = 8'd100;
// inner regs
reg [7:0] count;
reg start_count;
                 // counter logic
always @(posedge clk or negedge rst)
                begin
if
        ⊟
                         (~rst)
begin
        count <= 8'd0;
quarter_out <= 1'b0;
                          end en_edge) // if enabled
        ė
                               start_count <= en_edge;
                          end
e if (start_count)
                    else if (start_count,
begin
if (step == 1'bl) // if in full step
heain
        ė
        Ė
                                              (count >= FS_COUNT)
        quarter_out <=
start_count <=
count <= 8'b0;
end
                                             count <= count + 8'b1;
quarter_out <= 1'b1;
end</pre>
        if (step == 1'b0) // the same logic but if in half step
                                               (count >= HS_COUNT)
                                                   quarter_out <= 1'b0;
start_count <= 1'b0;
count <= 8'b0;
                                               end
                                         else
begin
                                              count <= count + 8'b1;
quarter_out <= 1'b1;
end</pre>
           endmodule
```

המודול שולט על פעולה של רבע סיבוב. המודול מקבל את השעון המחולק בהתאם למהירות הנוכחית, את הפולס מהמודול הקודם שקובע את הלחיצה על הכפתור ואת גודל הצעד. בתוך המודול יש counter עם enable, כלומר אם זיהינו את הלחיצה, המודול מופעל, לפי גודל הצעד נקבע עד כמה לספור וה-counter מאותחל. המודול מוציא החוצה ביט באורך של כמות המחזורים (בהתאם לגודל הצעד) ואז 0.

<u>הערה:</u> בגלל שחילקנו את כל המספרים במודול של speed_controller_sm פי 4, בהתאם נצטרך לספור לא עד 100 (חצי צעד) ו-50 מחזורים (צעד מלא), אלא ל-200 ו-100 בהתאם. בבדיקה המעשית ראינו שעם המספרים האלה המנוע אכן עושה רבע סיבוב כנדרש.

<u>הערה :</u> על מנת לבחון בשינויים בסימולציה, הקטנו את הפרמטרים מ-100 ו-200 ל-4 ו-8 בהתאם.

motor movement logic בלוק

<u>הסבר אופן הפעולה :</u> הבלוק כולל את מודול של מכונת מצבים האחראית על שליחת ביטים להזזת המנוע.

```
⊡module motor_sm (clk,
nrst,
input_bit,
direction,
                                                                                                                                                                                                                      motor sm
step,
out);
                     // IO definition
input wire clk;
input wire nrst;
input wire input_bit;
input wire direction;
input wire step; // full step=1, half step=0
output wire [3:0] out;
                     // inner variables reg [3:0] cs; reg [3:0] ns;
                     // parameters
parameter A = 4 b1000,
AB = 4 b0010,
BC = 4 b0110,
C = 4 b0100,
CD = 4 b0101,
DA = 4 b0101,
DA = 4 b0101;
                    // state machine
always @(posedge clk or negedge nrst)
begin
if (-nrst)
begin
cs <= cs;
end
else if (input_bit == 1'b1)
begin
cs <= ns;</pre>
          case (cs)
A:
                                                              if (direction == 1'b1 && step == 1'b1)
                                                              ns = υa;
AB:
if (direction == 1'b1 && step == 1'b0)
ns = B;
else if (direction == 1'b0 && step == 1'b0)
ns = A;
                                                             if (direction == 1'b1 && step == 1'b1)
    ns = C;
else if (direction == 1'b0 && step == 1'b1)
    ns = A;
else if (direction == 1'b1 && step == 1'b0)
    ns = BC;
else if (direction == 1'b0 && step == 1'b0)
    ns = AB;
                                                       BC: if (direction == 1'b1 && step == 1'b0)
                                                                ns = C;
else if (direction == 1'b0 && step == 1'b0)
ns = B;
                                                     C:

if (direction == 1'b1 && step == 1'b1)

ns = 0;

else if (direction == 1'b0 && step == 1'b1)

ns = 8;

else if (direction == 1'b1 && step == 1'b0)

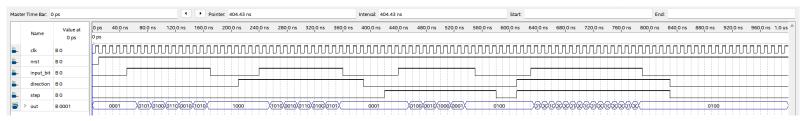
ns = CD;

else if (direction == 1'b0 && step == 1'b0)

ns = BC;
```

זהו המודול אשר קובע את המצב הנוכחי של המנוע ושולח לו את 4 ביט. המודול מכיל את מכונת המצבים אשר לפי גודל הצעד וכיוון התנועה (עם/נגד כיוון השעון) מחליף בין הצמבים. יש סהייכ 8 מצבים אפשריים – 4 ראשיים לצעד מלא ו-4 מצבי ביניים לחצי צעד. המנוע מקבל את השעון המחולק בהתאם למהירות מה-clock_divider.

הסימולציה: ניתן לראות שהמצבים משתנים בהתאם לכניסות כנדרש

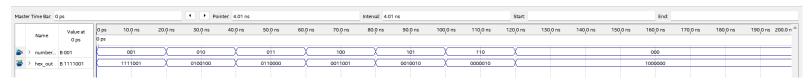
display logic בלוק

seven_segment

```
module seven_segment(number_in, hex_out);
// in/out declaration
input wire [2:0] number_in;
output wire [6:0] hex_out;
              // inner reg declaration
              reg [6:0] hex;
             // logic
always @(*)
begin
                      case(number_in)
                               3'b000: hex = 7'b10000000;
                                                                            number = 0
                               3'b001: hex = 7'b1111001;
3'b010: hex = 7'b0100100;
                                                                            number
                                                                                      = 1
= 2
= 3
                                                                            number
                               3'b010: hex = 7'b0110000;
3'b100: hex = 7'b011001;
3'b101: hex = 7'b0010010;
                                                                            number
                                                                            number
                                                                            number
                                3'b110: hex = 7'b0000010;
                                                                            number = 6
                       endcase
                  end
              assign hex_out = hex;
         endmodule
```

זהו המודול אשר מעביר את הערך של המהירות למספר אשר נשלח ל-7-segment display. יש שתי קריאות למודול – אחת לעשרות ואחת לאחדות. הקריאה לאחדות מקבלת פרמטר 0 תמיד (הרי המהירויות שלנו הם כפולות של 10) והקריאה לעשרות מקבלת את הערך מהמודול speed_controller (אשר מוציא את הערכים 1 עד 6 בהתאם למהירות הנוכחית).

: הסימולציה

4. סרטון של המנוע

להלן מצורף קישור לסרטון המוכיח את פעולת המנוע בכל המצבים הנדרשים שלו:

https://drive.google.com/drive/folders/1NjUFtS9h3SJfQyZAFKnY2IZ3iQ2w-Z4H?usp=sharing